

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

SKATT I UTBYTE MOT KORRUPTION?

En kvantitativ studie om effekten av uppfattad
korruption på samtycke till skatt i Mellanöstern och
Nordafrika

Khalil Jezzini

Examensarbete:	15 hp
Program	Statsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT 2023
Handledare:	Anna Persson
Antal ord:	6980

Abstract

Numerous studies have shown that tax compliance among citizens tend to be lower when they perceive corruption as being widespread within their countries. One explanation for this is that widespread corruption within a country leads to the government losing its political legitimacy provided by the citizens, leading the same citizens to disregard government laws and regulations to a higher degree. However, the relationship between taxes and corruption has mainly been tested in industrialized and democratic states with an encompassing social contract between the state and its citizens. This leads to the question whether this relationship still behaves the same way in countries that have contextual factors that differ from more industrialized countries, such as a dependency on natural resources. One region with a higher degree of such dependency and a lower degree of democracy is the Middle East and North Africa region, a region which has been largely overlooked in regard to tax research. This study aims to test the relationship between tax compliance and corruption perception by using survey data from eight countries in the Middle East and North Africa. The data is then used to perform a statistical regression analysis to determine whether the relationship is negative or not. The results indicate that the relationship between tax compliance and corruption perception is indeed negative even in the Middle East and North Africa region despite its contextual factors. This means that a higher degree of perceived corruption tends to lead to a lower degree of tax compliance.

Keywords: Taxes, Corruption, Tax compliance, Political legitimacy, Economics

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Teori och tidigare forskning	5
2.1 Innebörden av skatt för staten.....	5
2.2 Korruption och politisk legitimitet.....	7
2.3 Fallet Mellanöstern och Nordafrika.....	8
2.4 Effekten av nationella och regionala kontexter.....	9
2.5 Kontextuella faktorer i Mellanöstern och Nordafrika.....	10
2.6 Syfte och frågeställning.....	13
2.7 Hypoteser.....	13
3. Metod och data	13
3.1 Beroende variabler.....	14
3.2 Oberoende variabler.....	15
3.3 Kontrollvariabler.....	15
3.4 Regressionsanalys.....	16
3.5 Deskriptiv data.....	17
4. Resultat	20
4.2 Bivariat regressionsanalys.....	20
4.3 Bivariat regressionsanalys med kontrollvariabler.....	21
5. Slutsats och diskussion	22
6. Referenslista	24
7. Appendix	28

1. Inledning

En av den moderna statens mest grundläggande sätt att generera inkomst, sker genom insamlingen av skatt. Denna inkomstkälla ligger till grund för staters förmåga att erbjuda några av de mest grundläggande tjänsterna och sociala nyttigheter till sitt lands medborgare, och ligger även till grund för staters förmåga att utvecklas ekonomiskt på ett hållbart sätt (Världsbanken, u.å.-a). De tjänster som erbjuds hjälper till att upprätthålla ett fungerande samhälle och inkluderar till exempel sjukvård, utbildning och infrastruktur. För att bibehålla ett sådant skattesystem är det ett dock ett villkor att skattelagar efterlevs och att det finns ett samtycke till skatt bland skattebetalarna (Världsbanken, u.å.-b).

Inom forskningen finns det en mängd litteratur som har studerat just hur detta samtycke till skatt kan påverkas av olika faktorer. Till exempel har det studerats till vilken grad medborgares samtycke till skatt påverkas av deras uppfattningar av korruption inom deras länder, där resultatet visar att utbredd korruption har en negativ effekt på samtycke (Baum m.fl., 2017), & (Aghion m.fl., 2016).

Det teoretiska sambandet mellan medborgares uppfattning av korruption och deras samtycke till skatt har dock inte testats universellt, utan har testats inom specifika kontext eller världsregioner, (se Aghion m.fl., 2016). Det är därmed viktigt att pröva huruvida sambandet fungerar i regionen eller kontexten man studerar innan man använder sambandet för att till exempel kalkylera hur det påverkar en stats eventuella skatteinkomst, något som gjorts av Thornton (2008). Länder inom enskilda världsregioner kan nämligen vara försedda med åtskiljande faktorer och kontext som kan påverka hur sambandet fungerar. En sådan region där sambandet mellan skatt och korruption ej har prövats inom forskningen, är Mellanöstern och Nordafrika. Det skulle därmed vara inomvetenskapligt relevant att utföra en studie för att utforska detta vidare.

Inom denna region behöver skatt ökas för att bistå samhällen och åtgärda ökade ekonomiska problem, samt är de generella skatterna är även lägre än i andra regioner. Mer specifikt behöver länderna i denna region öka just inkomst- och vinstskatter för att kunna öka statliga intäkter, men även för att minska det ekonomiska beroendet på naturresurser som till exempel olja, något som är speciellt förekommande bland medlemsstaterna i Gulfstaternas samarbetsråd (GCC) (Burkhardt & Tosun, 2020). Många länder inom Mellanöstern och Nordafrika har även problem med utbredd korruption som fortsätter att förvärras kontinuerligt

utan tecken på förbättring (Transparency International, 2023). Att diskutera hur sambandet mellan samtycket till skatt och uppfattningen av korruption ser ut inom denna region är därmed en viktig komponent i att förstå hur dessa faktorer integrerar med varandra inom denna specifika kontext. Det skulle även öka förståelsen av detta ekonomiska och politiska problem som Mellanöstern och Nordafrika brottas med, vilket skulle kunna bidra till diskussionen kring hur dessa problem kan lösas eller åtminstone förbättras. Därmed finns det även ett utomvetenskapligt intresse i att undersöka dessa fenomen i denna region.

Detta leder till följande frågeställning.

”Hur påverkar uppfattad korruption bland befolkningar i Mellanöstern och Nordafrika deras samtycke till att betala skatt?”

Studiens upplägg är som följer: Först diskuteras relevant teori vilket även redogör för hur olika kontext i Mellanöstern och Nordafrika kan påverka det teoretiska sambandet. Därefter kommer syfte och frågeställning vilket vidare leder till redogörelse av metod och material. Sedan visas resultatet av den kvantitativa analysen, och till sist kommer dessa resultat att diskuteras.

2. Teori och tidigare forskning

2.1 Innebörden av skatt för staten

Den huvudsakliga innebörden av att studera frågor gällande skatt och dess mekanismer är det faktum att skatt är centralt för statens förmåga att generera inkomst och erbjuda några av de mest grundläggande tjänsterna till samhället. Av denna anledning har skatt stått i centrum av många staters utveckling och det har även gjorts argument för att belysa hur staters etablerande av lag och ordning inom territorium har varit kopplade till deras förmåga att samla in skatt genom tvång. Även statens förmåga att stötta ett lands marknadsekonomi är betingat på statens skatteinkomster. En stat som misslyckas med att samla in en adekvat mängd skatt misslyckas ofta även med att skydda äganderätten som marknader förlitar sig på, vilket i tur leder till att staten inte kan förlita sig på insamlingen av skatt från denna marknad. Därmed måste staten etablera sådana institutioner, till exempel ett finansiellt system, som stöttar marknadsekonomin och ger framtida möjlighet till en inkomstkälla (Besley & Persson, 2014).

Förutom att vara en ekonomisk angelägenhet, finns det även politiska dimensioner gällande beskattning. Medborgare i moderna länder känner behovet av att veta att deras skattepengar används till rätt syften och att de används på ett ansenligt sätt. Därmed finns det även ett krav för ansvariga och transparenta regeringar som förvaltar sina medborgares skattepengar på ett acceptabelt sätt, annars finns risken att dessa regeringar och politiker röstas bort. Inom länder med svaga och oansvariga stater är det därmed osannolikt att det utvecklas ett starkt medborgerligt samtycke för skatt. På detta sätt kan även politisk utveckling och demokrati växa fram som ett resultat av ekonomisk utveckling byggt på skatt (Besley & Persson, 2014).

Förhållandet mellan medborgare som betalar skatt och staten som använder denna skatt leder till att det uppstår ett så kallat "socialt kontrakt", där medborgarna samtycker till att betala skatt i utbyte mot allmänna nyttigheter som erbjuds av staten. Ett sådant förhållande är dock först och främst betingat på att medborgarna faktiskt betalar och samtycker till skatt. Det finns dock en skillnad mellan att faktiskt betala skatt och att inneha en särskild uppfattning gällande huruvida det är rätt eller fel att betala skatt, alltså huruvida det finns en personlig motivation till att betala skatt. Denna "uppfattning" eller attityd gällande skatt är det som kan beskrivas som samtycke till skatt och är en av faktorerna som kan påverka huruvida medborgare faktiskt följer skattelagar (Tengs, 2020).

Att det finns ett positivt samtycke till skatt bland ett lands medborgare är så pass viktigt att OECD (organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) har betonat hur ett av skattemyndigheters främsta mål bör vara att skapa en samhällskultur där samtycke till skatt frodas. Detta var till exempel ett fokus i Italien under den Europiska skuldskrisen där man försökte öka samtycket till skatt genom en television och tidningskampanj för att bättre hantera krisen (Luttmer & Singhal, 2014).

Ytterligare faktorer som leder till frivilligt samtycke med en regerings regler och föreskrifter, som till exempel skatt, är att medborgare anser en regering eller politisk institution som legitim. Detta betyder att det finns ett generellt godkännande för regeringens rätt att styra, en faktor som även minskar behovet av att tvinga medborgare att följa regelverk. Det finns dock faktorer som kan skada denna legitimitet. Mer specifikt kan oacceptabelt utbredd korruption vara en faktor som leder till att medborgares förtroende för regeringen minskar, vilket också leder till att samtycke för regler och föreskrifter minskar. Detta visas genom empiriska studier utförda i avancerade industriella och demokratiska ekonomier (Levi & Sacks, 2009).

2.2 Korruption och politisk legitimitet

När det gäller forskning inom människors attityder och samtycke till beskattning tar litteraturen kunskap från många olika fält, nämligen ekonomi, psykologi, sociologi och även bokföring. När det gäller hur just korruption kan påverka samtycket till skatt, härrör mycket av litteraturen från diskussioner kring politisk legitimitet (Fjeldstad m.fl., 2012). Konsensus inom detta område är att desto högre graden av legitimitet för politiska institutioner är, desto högre är graden av samtycke för skatt (Fjeldstad m.fl., 2012; Torgler & Schneider, 2007). Ett sätt att öka legitimiteten för politiska institutioner, i synnerlighet legitimiteten hos skattemyndigheter, är att minska korruption inom organet (Waiswa, 2020).

Detta visas genom att samtycket till skatt är högre när korruptionen inom den offentliga sfären är lägre (Cheng & Zeng, 2018), och genom att offentlig korruption ökar graden av skattefusk (Dzhumashev, 2007). Detta kan förklaras av att utbredd korruption skadar medborgares ”kultur av samtycke”, det vill säga de normer som råder gällande skattebetalning, och att detta vidare leder till en högre grad av skattefusk (Baum m.fl., 2017; Aghion m.fl., 2016). Detta kan ytterligare förklaras med att korruption leder till att medborgare ser negativt på sin regering, vilket vidare leder till att de undviker att ingå ömsesidiga förhållanden med sin regering, som till exempel betala skatt (Fjeldstad & Tungodden, 2001). Även medborgares förtroende för regeringen påverkas negativt av korruption, vilket vidare leder till att medborgares samtycke till skatt minskar (Rittberger, 2014).

Denna mekanism kan illustreras som följande:

Eftersom det finns ett starkt teoretiskt stöd för detta kausala samband, minskar möjligheten för omvänd kausalitet, alltså att det i verkligheten är ett lågt samtycke för skatt som leder till en högre uppfattning av korruption bland medborgare.

2.3 Fallet Mellanöstern och Nordafrika

Inom utvecklingsländer och andra generellt fattiga länder är skatt en särskild prioritet och nödvändighet som behövs för att lyckas generera tillräcklig inkomst. Att förlita sig på en skatteinkomst är ett sätt för dessa länder att etablera en stabil inkomst som inte förlitar sig på naturliga resurser eller bistånd, dock kan detta bli en utmaning på grund av utbredd skattefusk inom utvecklingsländer (Tengs, 2020). En brist på skatteinkomst bland sådana länder kan hämma framgången för utveckling, samt kan hela regeringar falla som ett resultat av odugliga skattereformer (Stiglitz, 2010). Att diskutera frågor kring skatt i utvecklingsländer och andra fattiga länder är därmed en viktig del i diskussionen kring hur sådana länder skall kunna utvecklas ekonomiskt och politiskt. Inom dessa typer av utvecklingsländer har även korruption blivit mer uppmärksammat som ett av de stora hindren för utveckling (Stiglitz, 2010), och det blir därmed relevant att även diskutera hur korruption och skatt interagerar med varandra i länder som behöver utveckla sina ekonomier.

Den forskning som studerar samtycke till beskattning från ett politiskt perspektiv har dock generellt sett varit fokuserade på industrialiserade ekonomier och demokratier, medan en mindre del av forskningen har varit riktad mot utvecklingsländer. Den forskningen som har studerat samtycke till skatt i industriella och demokratiska länder har ofta gjort så genom gränsöverskridande eller regionala studier som varit fokuserade på systematiska förklaringar, dock har dessa studier mindre möjlighet till att utforska hur olika regimtyper kan påverka resultaten. Vidare finns det inte möjlighet att utforska hur samtycke till skatt kan se ut inom svaga eller utvecklande stater. Den forskning som varit riktad mot utvecklingsländer har å andra sidan varit fokuserade på fallstudier av enskilda länder inom till exempel subsahariska Afrika, vilket ger en mindre möjlighet till en systematisk undersökning av hur förhållandet mellan regering och skattebetalare ser ut inom ett flertal länder med svaga och utvecklande stater (Levi & Sacks, 2009). Det finns alltså ett gap i forskningen när det gäller gränsöverskridande, systematiska undersökningar av skattesamtycke i särskilda regioner med utvecklingsländer, samt länder som inte är fullt ut demokratiska. Mer specifikt är Mellanöstern och Nordafrika en sådan region där det saknas kunskap gällande medborgares samtycke till skatt och hur det påverkas av faktorer som korruption.

En stor del av länderna i Mellanöstern och Nordafrika har problem med insamling av skatt, delvis på grund av förlitandet på naturresurser som en inkomstkälla, men även på grund av utbredd skattefusk bland medborgare. För att kunna handskas med sina ekonomiska problem

samt bistå sina samhällen behöver skatteinsamlingen ökas i denna region (Burkhardt & Tosun, 2020). Många länder i Mellanöstern och Nordafrika har även problem med utbredd korruption, faktum är att regionen är en av de värsta fallen när det kommer till korruption i världen och det finns inga tecken som visar på förbättring (Transparency International, 2023).

Det uppstår därmed frågor om huruvida problemen med skatteinsamling samt det låga samtycket till skatt kan bero på denna utbredda korruption inom regionen. Att studera hur samtycket till skatt ser ut och även huruvida det påverkas av medborgares uppfattning av korruption i Mellanöstern och Nordafrika, skulle fylla kunskapsgapet som finns och empiriskt visa huruvida korruption påverkar samtycket till skatt negativt även inom denna region. Det är även viktigt att studera detta samband i denna region då det kan belysa huruvida korruption är ett så pass stort problem att det förväntas hämma ekonomisk utveckling som bygger på skatteinsamling.

Trots litteraturen som pekar på att korruption påverkar samtycket till skatt negativt finns det skäl att inte ta detta för givet i Mellanöstern och Nordafrikas fall eftersom regionen har särskilda förutsättningar och kontext som forskningslitteraturen inte tagit hänsyn till. Detta diskuteras i nästa sektion.

2.4 Effekten av nationella och regionala kontexter

Mycket av forskningslitteraturen tenderar att i första hand vara fokuserade på det grundläggande teoretiska sambandet mellan korruption och beskattning inom demokratiska och industriella länder. De länder som används som analysenheter sträcker sig från flera olika regioner och resultaten blandas med varandra utan att hänsyn till hur olika nationella och regionala kontexter kan påverka denna dynamik.

Det finns dock forskning som har fokuserat på hur samtycke till skatt ser ut i enskilda länder hellre än att analysera en stor mängd länder genom empiriska undersökningar. Inom dessa studier har det till exempel observerats hur den georgiska regeringen år 2003 lyckades höja sin skattekvot från 12% till 20% under bara ett år på grund av utbredda skattereformer. En stor del av dessa reformer var fokuserade på att öka medborgares samtycke till skatt genom att agera mot korruption. Till exempel arresterade regeringen högt framträdande individer i samhället för brott relaterade till korruption och avskedade korrupt personal inom skattemyndigheten. Detta gjordes för att markera för befolkningen att korruption inte längre

tolereras av regeringen och detta lyckades även att öka ansvarsutkrävandet mellan skattebetalarna och skattemyndigheten (Magumba, 2019).

Samma reformer genomfördes i Uganda 2004, dock hade dessa inte samma genomslag som i Georgiens fall. Detta kan dels förklaras av att man i Ugandas fall misslyckades med att tydligt markera för skattebetalarna att det ej fanns tolerans för korruption, och i stället var det främst skattemyndighetens personal som fick ta del av denna information. Detta led till att skattebetalarnas uppfattning av korruption förblev samma, och är en av anledningarna till att regeringens skatteinkomst inte ökades i lika stor utsträckning som i Georgiens fall (Magumba, 2019).

Trots dessa slutsatser betonar författaren vikten av att dessa länder har omständigheter som skiljer dem ifrån varandra och att dessa kan påverka hur dynamiken mellan skatt och korruption kan fungera, samt därmed även påverka resultatet av skattereformerna. En sådan faktor som nämns är skillnaden i ländernas BNP där Georgiens BNP per capita åren 1992–2002 var ungefär 2,945\$ medan Ugandas BNP per capita åren 1990–2003 var ungefär 962\$. En annan åtskiljande faktor är ländernas politiska styrning där Georgiens regering hade en stark politisk vilja att öka sin skatteinkomst, samt ett starkt ledarskap för att uppnå detta. I Ugandas fall var dock motivationen från det politiska ledarskapet svagare (Magumba, 2019). Alltså har länder och regioner kontextuella faktorer som kan skilja sig ifrån andra geografiska områden, varav dessa faktorer kan påverka sambandet mellan medborgares uppfattning av korruption, samt deras samtycke till skatt.

Inom viss forskning tas det inte i åtanke att detta samband kan påverkas av dessa kontextuella faktorer, och det tas för givet att sambandet fungerar likadant oavsett land eller region. Detta sker till exempel i en studie av Thornton (2008), där 53 länder från olika kontinenter analyseras tillsammans för att räkna ut effekten av korruption på staters inkomster med hjälp av sambandet. Dock görs detta utan att först analysera huruvida själva sambandet håller inom varje enskilt land eller region med hänsyn till kontextuella faktorer. Det bör därmed göras en enskild analys för varje region och fastställa om sambandet är negativt eller positivt.

2.5 Kontextuella faktorer i Mellanöstern och Nordafrika

En första kontextuell faktor som är relevant till många länder i Mellanöstern och Nordafrika är den grad av demokratiunderskott som finns i regionen. Mellanöstern och Nordafrika är en

av de minst demokratiska regionerna i världen och har även den största graden av auktoritära regimer där endast 3 länder kan räknas som demokratier (Institute for Democracy and Electoral Assistance, u.å). Autokratiska regeringar eller ledare bör vara mer effektiva i att beskatta sina medborgare eftersom den politiska styrningen är mer central och det finns större möjlighet att använda tvång och hot i beskattning (Olson, 1993). Det kan då rimligen vara möjligt att tvång och hot utgör en större del av insamlingen av skatt i regionen, vilket leder till att befolkningars samtycke till skatt påverkas mer av tvång och hot från staten. Om det finns ett utbrett tvång där medborgare även hotas för att betala skatt, blir deras samtycke till skatt, eller ”skattefterlevnad”, det vill säga den grad som skattelagar efterföljs, högre. Deras uppfattning av korruption har därmed möjlighetsvis inte en lika stor effekt på deras samtycke till skatt. I detta fall kan det finnas en hög grad av korruption i regionen, dock att det inte påverkar medborgarnas samtycke till skatt så som det gör i andra, mer demokratiska världsdelar.

Forskning visar även hur auktoritära regimer använder sig av propaganda för att öka medborgares samtycke (Mattingly & Yao, 2022). En ytterligare möjlighet är därmed att användningen av propaganda inom dessa auktoritära länder leder till att dess medborgare har ett starkare samtycke för sin ledare eller regering, och därmed även större samtycke för skatt. Eftersom ett sådant samtycke till skatt hade varit baserat på politisk hängivenhet, skulle samtycket möjlighetsvis inte påverkas trots att medborgarna har en hög uppfattning av korruption.

Förutom problem med demokrati har länder i Mellanöstern och Nordafrika även problem med utbredd korruption och är en av världens mest drabbade regioner när det gäller detta (Transparency International, 2023). Forskning som har studerat korruption har även visat hur utbredd korruption kan leda till politisk apati då antalet medborgare som röstar i val minskar desto högre graden av korruptionen är i ett land (Stockemer m.fl., 2012). Det kan därmed vara en rimlig möjlighet att utbredd och systematisk korruption i Mellanöstern och Nordafrika har till viss del frodat en politisk apati gällande korruption bland regionens medborgare. Detta kan i tur leda till att deras uppfattning av korruption inte påverkar deras attityder gentemot skatt eftersom korruptionen är så pass vanlig att den blivit normaliserad. Graden av korruption spelar alltså inte lika stor roll när det kommer till deras åsikter kring skatt, detta eftersom medborgarna känner sig hopplösa gällande korruptionen och ställer inga krav på att det skall förbättras.

Ytterligare kontextuella faktorer som forskningen på området inte tar hänsyn till är faktum att Mellanöstern och Nordafrika har en stor muslimsk population där ungefär nio av tio människor är muslimer (Pew Research Center, 2015). Många muslimer anser även att de har ett moraliskt ansvar att ge välgörenhet för att stödja fattiga och även att finansiera statens legitima funktioner (Al-Ttaffi & Abdul-Jabbar, 2015). Eftersom det finns en stor muslimsk population i Mellanöstern och Nordafrika kan det därmed vara en möjlighet att medborgare inom dessa länder är mer angelägna att stödja statlig skatt då detta är ett annat sätt att stödja samhället ekonomiskt. Om detta anses vara ett moraliskt ansvar kan uppfattning av korruption påverka detta moraliska samtycke till skatt mindre, då medborgare känner att de vill och måste betala skatt oavsett nivån av korruption.

Mellanöstern och Nordafrika är även en region där mer än 60% av världens oljereserver och nästan hälften av världens gasreserver finns. Många länder i regionen förlitar sig på dessa naturresurser som en huvudsaklig inkomstkälla, där olja står för 85% av regionens export (Diop m.fl., 2013). Till skillnad från demokratiska rättsstater med en historia av beskattning har många så kallade ”oljestater” en brist på både politiska och ekonomiska strukturer som föregår upptäckten av olja. Detta betyder även att många av dessa oljestater saknar en historia av att beskatta sin medborgare och erbjuda rättigheter i gengäld (Schubert, 2006). Det finns även empirisk forskning som tyder på att länder som förlitar sig på olja har en lägre grad av beskattning (Khanna, 2017). Stater som förlitar sig på naturresurser behöver heller inte ta hänsyn till medborgarnas krav och behov i lika stor utsträckning, då avsaknaden av skatteinkomst även betyder avsaknaden av ett socialt kontrakt. Statens ekonomi är inte betingat på att medborgarna betalar skatt och staten behöver därmed inte erbjuda medborgarna något i gengäld, detta leder även till att staten inte hålls ekonomiskt ansvarig till samma grad. (Schubert, 2006).

En avsaknad eller försvagad version av ett sådant socialt kontrakt mellan stat och medborgare kan möjligtvis leda till att medborgares samtycke och attityder kring skatt blir annorlunda. Till exempel kan det finnas ett större motstånd mot skatt oavsett graden av korruption då medborgare i dessa länder har en svagare uppfattning av vad skatt innebär, samt att det inte finns en historia av att betala skatt i samma grad som hos skattestater. Det kan även vara fallet att deras samtycke till skatt inte är betingat på statens prestanda på samma sätt som i länder med ett utbrett socialt kontrakt, vilket även leder till att utbredd korruption och statens misslyckande i att kontrollera det inte påverkar skattesamtycket.

2.6 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är därmed att fastställa huruvida det teoretiska sambandet som säger att medborgare med hög uppfattning av korruption, har ett värre samtycke till skatt, gäller i Mellanöstern och Nordafrika. Frågeställningen är därmed:

”Hur påverkar uppfattad korruption bland befolkningar i Mellanöstern och Nordafrika deras samtycke till att betala skatt?”.

2.7 Hypoteser

Utifrån den teoretiska genomgången finns det anledning att tro att sambandet mellan korruption och samtycke i Mellanöstern och Nordafrika förblir negativt, alltså att en högre grad av uppfattad korruption, leder till ett lägre samtycke till skatt. På grund av förutnämnda kontextuella faktorer som till kan det eventuellt bli att sambandet är svagt hellre än starkt. Detta leder till hypotes ett:

Hypotes 1 (H1): En högre grad av uppfattad korruption leder till en svag negativ effekt på samtycke till skatt.

Det finns även möjligheten att de kontextuella faktorerna leder till att det inte finns ett samband mellan graden av uppfattad korruption och samtycke till skatt, alltså att korruption inte har en påverkan på skattesamtycket. Detta leder till hypotes två:

Hypotes 2 (H2): En högre grad av uppfattad korruption leder inte till någon effekt på samtycke till skatt.

3. Metod och data

För att undersöka sambandet mellan uppfattning av korruption och samtycket till skatt kommer en statistik regressionsanalys att utföras i programmet Stata för att fastställa huruvida sambandet är positivt eller negativt. Datan som används för att utföra en sådan analys är insamlad genom en enkät som utges av World Values Survey (WVS), ett samhällsvetenskapligt forskningsprojekt som kartlägger politiska, sociala, ekonomiska, religiösa och kulturella värderingar i världen. Datan som skall användas i analysen är

insamlad mellan 2018–2022 och kommer från åtta länder nämligen Egypten, Tunisien, Marocko, Libyen, Libanon, Jordanien, Iraq och Iran, vilket omfattar ungefär 9500 individer. (WVS, u.å.)

Tabell 1. Urval av länder och antalet respondenter

country code	Freq.	Percent	Cum.
Iran	1,499	15.13	15.13
Iraq	1,200	12.11	27.25
Jordan	1,203	12.14	39.39
Lebanon	1,200	12.11	51.50
Libya	1,196	12.07	63.58
Morocco	1,200	12.11	75.69
Tunisia	1,208	12.19	87.89
Egypt	1,200	12.11	100.00
Total	9,906	100.00	

Anledningen till att data från enbart dessa åtta används är på grund av databrist då enkäten som datan är insamlad ifrån inte har skickats till alla länder i Mellanöstern och Nordafrika. Att analysera åtta länder i regionen anses dock vara tillräckligt för att etablera ett empiriskt resultat som indikerar huruvida sambandet är positivt eller negativt. Dessa länder är även försedda med flera av de kontextuella faktorerna som möjligtvis påverkar sambandet. Anledningen till att en kvantitativ metod använts är på grund av att det behövs en stor mängd data för att analysera sambandet i en region med flera länder, något som kan bli komplicerat och tidskrävande om en kvalitativ studie utförs. Dessutom ger en kvantitativ studie ett bättre empiriskt stöd för sambandet då en stor mängd individer är inblandade, hellre än ett fåtal.

3.1 Beroende variabler

Den beroende variabeln i denna studie är ”samtycke till skatt” och för att mäta detta operationaliseras variabeln till en fråga i WVS enkäten gällande huruvida det är rättfärdigt att begå skattefusk. Svartalternativen sträcker sig från ”1: aldrig rättfärdigt”, till ”10: alltid rättfärdigt”, det finns även alternativet ”inget svar” (WVS, u.å.). Anledningen till att denna fråga används är på grund av att det inte finns en fråga som direkt ber respondenten utvärdera sitt samtycke till skatt, dock anses denna fråga belysa respondentens samtycke till skatt då en person som anser det rimligt att begå skattefusk rimligen har ett lågt samtycke till skatt. Hade

en mer direkt fråga gällande en respondents samtycke till skatt existerat hade den använts i stället då begreppsvaliditeten möjligtvis hade förbättrats i sådana fall. I och med avsaknaden av en sådan direkt fråga anses dock den existerande frågan vara det bästa alternativet för att fånga upp samtycke till skatt och operationalisera det teoretiska begreppet till en empirisk indikator.

3.2 Oberoende variabler

Den oberoende variabeln är ”uppfattning av korruption” och för att mäta detta operationaliseras variabeln till en fråga i WVS enkäten gällande till vilken grad respondenten uppfattar korruption i sitt land. Svartalternativen sträcker sig från ”1: det finns ingen korruption i mitt land”, till ”10: det finns utbredd korruption i mitt land”. Ytterligare svartalternativ är ”vet ej” och ”inget svar” (WVS, u.å.). Det är viktigt att betona att detta inte nödvändigtvis är en ett mått på riktig korruption, utan mäter snarare respondentens uppfattning av graden korruption, vilket är det relevanta i denna studie. I detta fall är den ställda frågan om respondentens värderingar mer direkt kopplade till vår teori gällande uppfattning av korruption och det finns en starkare begreppsvaliditet i denna operationalisering.

3.3 Kontrollvariabler

Här redovisas de variabler som skall kontrolleras i analysen. Den första variabeln är graden av utbildning som respondenten erhåller och denna data härstammar från WVS enkäten som ber respondenten uppge den högsta utbildningsnivå den har nått. Svartalternativen sträcker sig från ”1: ingen utbildning” till ”8: doktorandutbildning”. Ytterligare svartalternativ är ”vet ej” och ”inget svar” (WVS, u.å.). Anledningen till att utbildningsnivå kontrolleras är på grund av att forskning har visat hur en högre grad av utbildningen leder till ett högre samtycke för skatt (Ogoun & Ekpulu, 2020). Även en högre grad av ekonomisk kunskap leder till ett högre samtycke för skatt (Kołodziej, 2011). Det finns även forskning som tyder på att människor med en högre grad av utbildning är mer benägna att identifiera korruption och kan därmed erhålla en högre uppfattning av korruption (Arif, 2022).

Nästa variabel som skall kontrolleras är ålder. Data gällande ålder härstammar från en fråga i WVS enkäten som ber respondenten ange sin ålder. Den yngsta angivna åldern är 16 medan

den äldsta är 103 (WVS, u.å.). Anledningen till att ålder kontrolleras är på grund av forskning som visar att en högre ålder leder till ett högre samtycke för skatt, möjligen genom att medborgare får mer kunskap gällande skatt desto äldre de blir (Deyganto, 2018). Dessutom leder skillnad i ålder till skillnad i graden av uppfattad korruption. Forskning visar hur yngre människor uppfattar korruption till en högre grad medan äldre människor uppfattar det mindre (Ma m.fl., 2022).

Den sista variabeln är kön och data gällande även detta kommer ifrån WVS enkäten där respondenter besvarar sitt kön. Svartalternativen är ”man” och ”kvinna” med de ytterligare alternativen ”vet ej” och ”inget svar”. Anledningen till att kön kontrolleras är på grund av forskning som visar att kvinnor generellt har ett högre samtycke till skatt (D’Attoma m.fl., 2017) och att kvinnliga affärsmän är följare skattelagar bättre än män (Yimam & Asmare, 2020). Det finns även skillnad i graden av uppfattad korruption mellan könen, där kvinnor generellt har en högre uppfattning av korruption jämfört med män (Agerberg, 2014).

I dessa fall anses operationaliseringarna mellan de teoretiska begreppen och de empiriska indikatorerna vara direkta vilket höjer graden av validitet ytterligare. Eftersom de hittills nämnda variablerna har en relativt hög empirisk validitet, anses det även att studiens generella reliabilitet ökas då det kan konstateras att rätt värden mäts.

3.4 Regressionsanalys

För att undersöka sambandet mellan uppfattningen av korruption och samtycke till skatt kommer en bivariat regression att utföras.

$$\text{Skattsamtycke} = \beta_0 + \beta_1 (\text{Korruptionsuppfattning}) + u_i$$

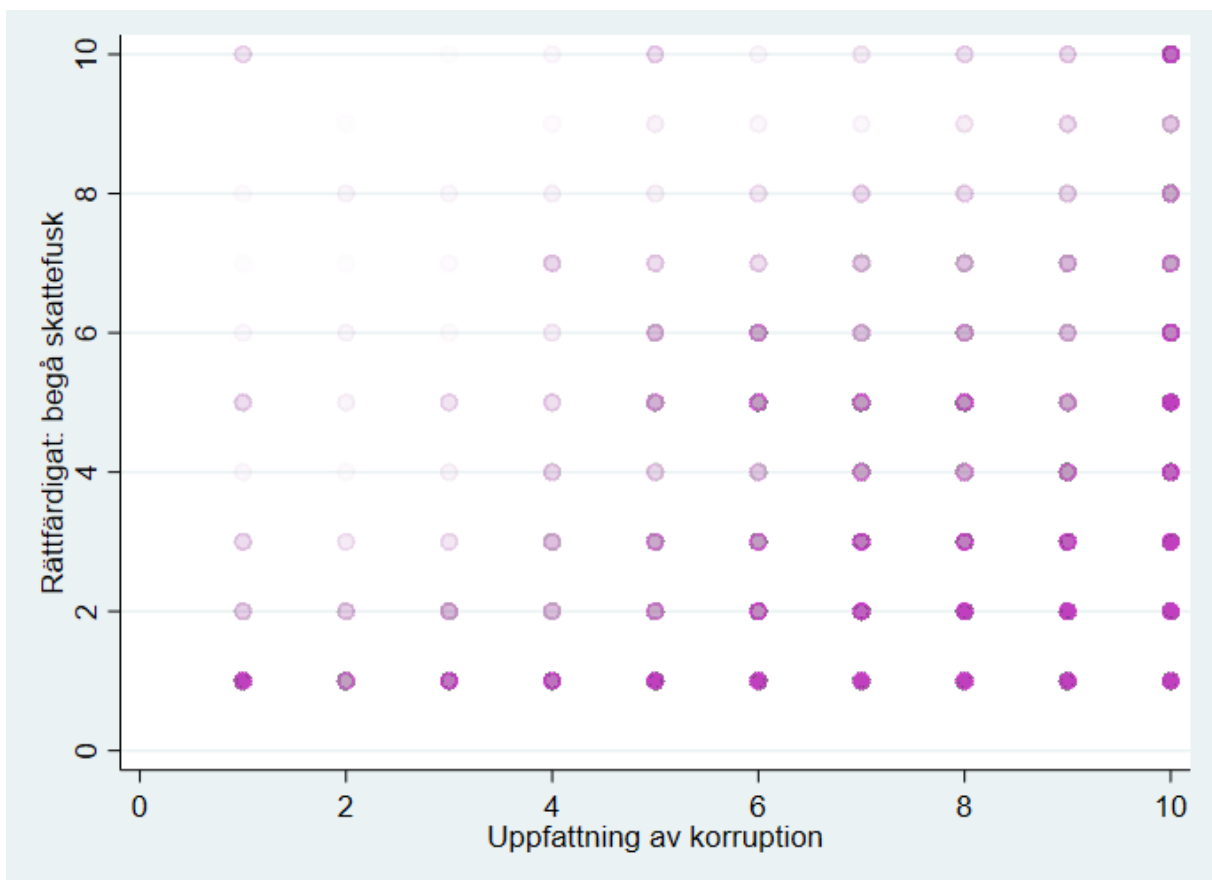
Sedan kommer det även att utföras en bivariat regression med kontrollvariabler för att kontrollera för övriga påverkningsfaktorer. Dessa kontrollvariabler är utbildning, ålder och kön.

$$\text{Skattsamtycke} = \beta_0 + \beta_1 (\text{Korruptionsuppfattning}) + \beta_2 (\text{Kontrollvariabler}) + u_i$$

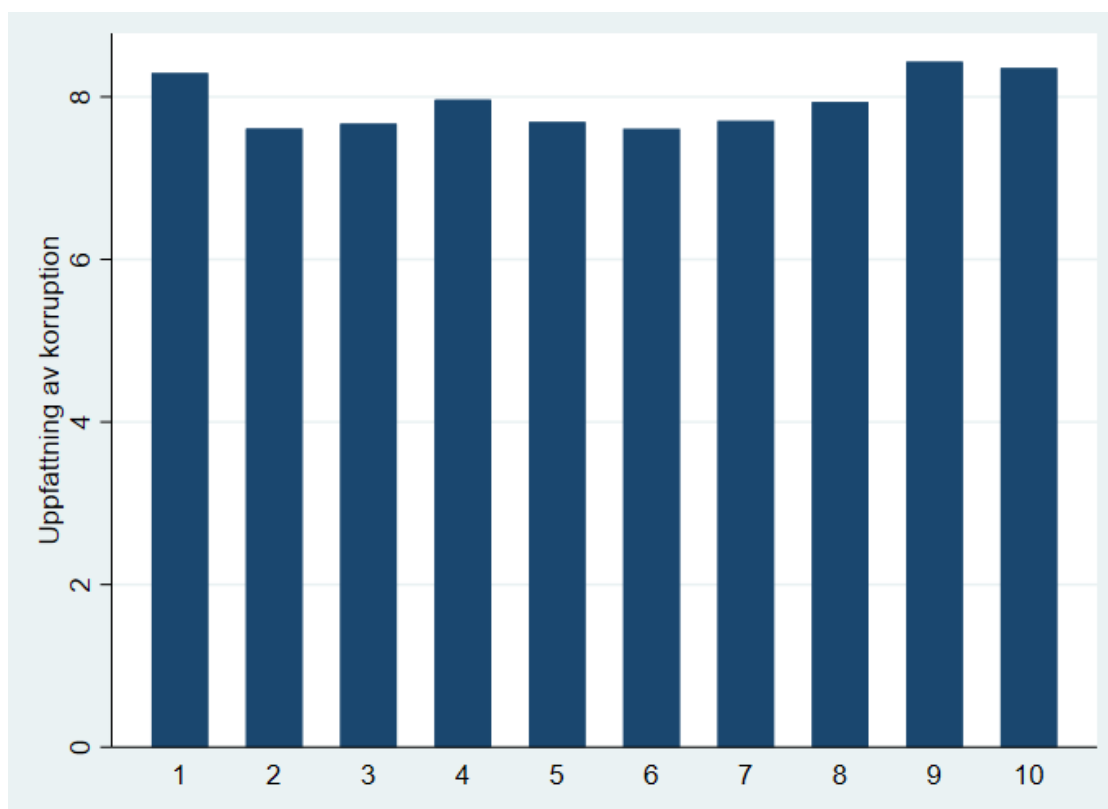
3.5 Deskriptiv data

Figur 1.

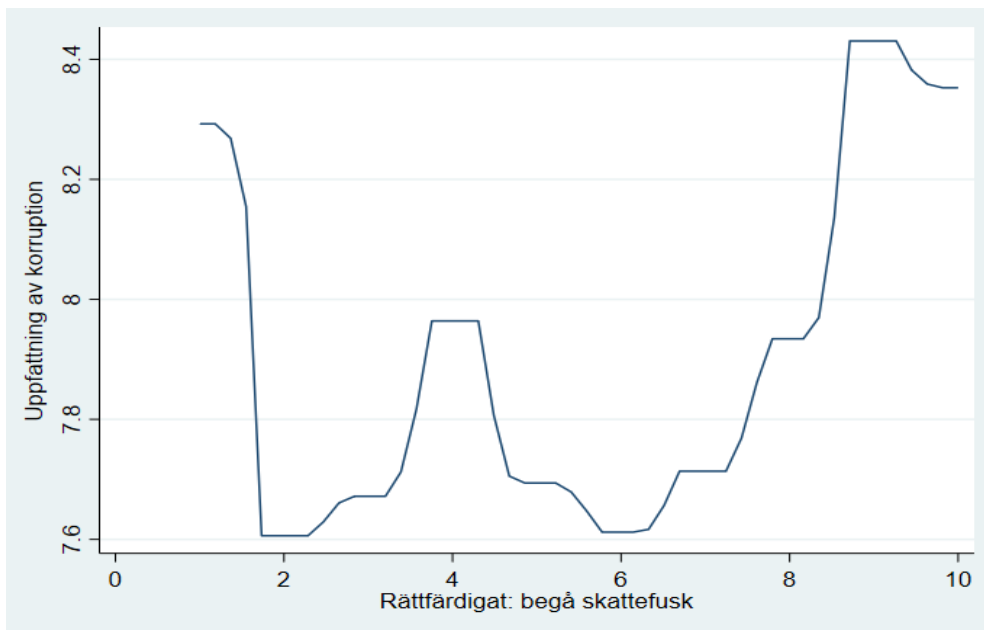
I detta spridningsdiagram visas generella mönster av svar beroende på ens uppfattning av korruption och samtycke till skatt. Diagrammet tyder på att de som har en högre grad uppfattning av korruption också är mer benägna att anse det rättfärdigat att begå skattefusk, alltså har de ett lägre samtycke till skatt. Anledningen till att spridningsdiagrammet är ett rutnät är på grund av att det endast finns ett bestämt antal svarsalternativ i en enkätfråga, i detta fall från ett till tio. Därmed blir det 100 punkter som ett resultat av de 10 svarsalternativ som finns på både enkätfrågor. Bakom varje punkt står det alltså ett visst antal personer och transparensen visar huruvida det är ett högt eller lågt antal. Mer transparens betyder alltså ett lägre antal människor inräknade medan det är tvärtom för punkter med många personer inräknade.

Figur 2.

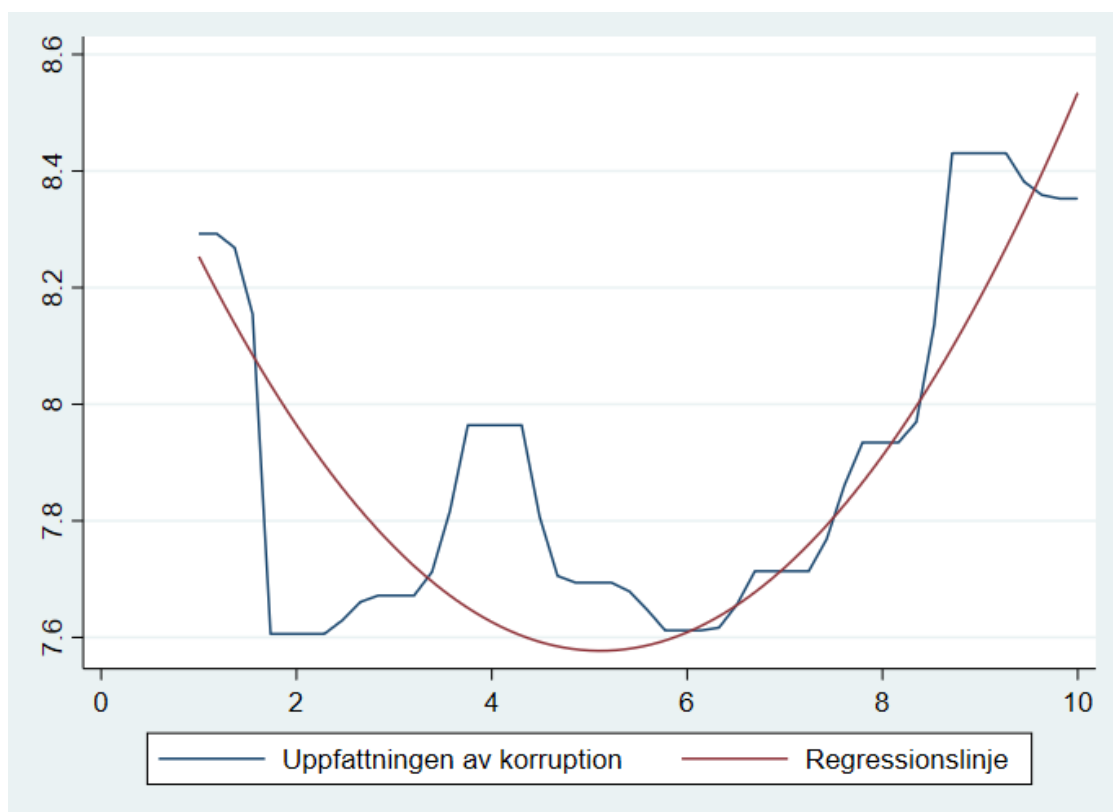
Ett annat sätt att illustrera sambandet är genom ett stapeldiagram. Detta stapeldiagram visar medelvärdet hos den beroende variabeln för varje svarsalternativ på den oberoende. Trots att detta inte tar hänsyn till antalet svar för varje kategori som i det föregående diagrammet, visar det fortfarande hur en högre grad av korrupcion är kopplat med ett lägre samtycke för skatt.

Figur 3.

Detta diagram visar samma resultat som i den föregående grafen, i detta diagram tas det dock mer hänsyn till skillnaderna mellan svarsalternativen genom att zooma in på y-axeln.

Figur 4.

Här läggs det även till en kvadratisk böjd regressionslinje för att illustrera det generella mönstret på svaren.

4. Resultat

4.1 Bivariat regressionsanalys

Tabell 2.

	(1) samtycke
korrupcion	-0.0550*** (-5.90)
_cons	2.651*** (33.81)
N	9676
R-sq	0.004

t statistics in parentheses
* p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001

Resultatet av regressionsanalysen visar först och främst ett statistiskt signifikant negativt samband mellan uppfattningen av korrupcion och samtycket till skatt. Detta visas av att koefficienten ligger på -0,0550 och betyder att om uppfattningen av korrupcion ökar med en enhet leder det till att samtycket för skatt minskar med 0,0550. Sambandet är dock svagt vilket visas av att R^2 värdet är 0,004. Detta kan delvis förklaras med att materialet som använts i analysen är enkätdata vilket betyder att svaren respondenten ger inte alltid är välgenomtänkta och svaren kan variera mer än vanligt. Denna variation kan inte förklaras av någon befintlig variabel och därmed blir värdet lägre. Dessutom finns det andra faktorer i det kausala sambandet mellan uppfattningen av korrupcion och samtycke till skatt, till exempel förtroende för regeringen som inte tas till hänsyn i denna analys. Det finns även ytterligare faktorer som leder till ett lågt samtycke till skatt, men som inte inkluderas i denna studie och även detta drar ner R^2 värdet. Det som är av intresse är dock att uppfattningen av korrupcion har en negativ effekt på samtycke till skatt.

Sammanfattningsvis finns det ett statistiskt signifikant negativt samband mellan Uppfattningen av korrupcion och samtycke till skatt. Detta resultat motbevisar vår hypotes

(H1): *En högre grad av uppfattad korruption leder till en svag negativ effekt på samtycke till skatt.* Denna hypotes motbevisas på grund av att effekten inte är svag vilket även indikerar att kontextuella faktorerna i Mellanöstern och Nordafrika inte påverkar sambandet till den grad som tidigare förväntats. Resultaten motbevisar även vår andra hypotes (H2): *En högre grad av uppfattad korruption leder inte till någon effekt på samtycke till skatt.* Som resultaten visar finns det en effekt av uppfattad korruption på samtycket till skatt vilket ytterligare tyder att de kontextuella faktorerna inte påverkar sambandet som tidigare förutspått.

4.2 Bivariat regressionsanalys med kontrollvariabler

Tabell 3.

	(1) samtycke	(2) samtycke	(3) samtycke	(4) samtycke	(5) samtycke
korruption	-0.0550*** (-5.90)	-0.0533*** (-5.71)	-0.0567*** (-6.10)	-0.0551*** (-5.91)	-0.0543*** (-5.84)
utbildning		-0.0834** (-3.14)			-0.140*** (-5.16)
ålder			-0.0118*** (-7.87)		-0.0137*** (-8.94)
kön				-0.0745 (-1.73)	-0.0978* (-2.28)
_cons	2.651*** (33.81)	2.799*** (30.61)	3.135*** (31.53)	2.763*** (27.17)	3.611*** (26.47)
N	9676	9676	9676	9676	9676
R-sq	0.004	0.005	0.010	0.004	0.013

t statistics in parentheses

* p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001

Detta resultat visar att sambandet mellan uppfattningen av korruption och samtycke till skatt är statistiskt signifikant även under kontroll för utbildning, ålder och kön. Kontrollvariablerna är signifikanta och har en negativ effekt på sambandet, detta betyder att dessa variabler har en effekt på sambandet, något som förutspåddes i metodbeskrivningen där det redovisades varför kontrollvariablerna kan påverka sambandet med teoretisk grund. Dock gick det huvudsakliga sambandet mellan korruption och samtycke från -0,0550 till -0,0543, vilket betyder en marginal förändring och visar att sambandet inte var spuriöst. Resultaten visar att desto högre utbildad en person är och desto äldre en person är, desto mer sjunker samtycket till när

uppfattningen av korruption ökar. Skillnader i kön kan också påverka då kvinnors samtycke till skatt är mer negativt desto högre graden av uppfattad korruption växer.

Sammanfattningsvis finns det andra faktorer som påverkar sambandet mellan uppfattning av korruption och samtycke till skatt, dock är det viktigt att sambandet fortsätter att vara negativt och statistiskt signifikant, vilket är fallet i denna analys.

5. Slutsats och diskussion

Syftet med denna studie har varit att undersöka hur sambandet mellan medborgares uppfattning av korruption påverkar deras samtycke till skatt inom Mellanöstern och Nordafrika. Detta har lett till att följande forskningsfråga har ställts *”Hur påverkar uppfattad korruption bland befolkningar i Mellanöstern och Nordafrika deras samtycke till att betala skatt?”*. För att svara på denna fråga har det gjorts en statistik regressionsanalys mellan dessa faktorer och resultatet visar att en högre uppfattning av korruption bland medborgare leder till att deras samtycke till skatt minskar signifikant, även med kontrollvariabler.

Detta resultat motbevisar de två hypoteser som framfördes tidigare i uppsatsen, där det förmodades att kontextuella faktorer i Mellanöstern och Nordafrika skulle leda till svar som var annorlunda från vad tidigare forskning har observerat vid liknande studier i andra världsdelar. De två hypoteserna var (H1) *”en högre grad av uppfattad korruption leder till en svag negativ effekt på samtycke till skatt*, och (H2) *”en högre grad av uppfattad korruption leder inte till någon effekt på samtycke till skatt”*. Eftersom effekten av hög uppfattad korruption signifikant påverkar samtycket till skatt negativt, kan alltså dessa hypoteser avfärdas.

Att det teoretiska sambandet mellan korruption och samtycke får stöd även i Mellanöstern och Nordafrika trots regionens kontextuella faktorer stärker teorin och yrkar för att medborgares samtycke till skatt varierar även i regioner med brist på starka sociala kontrakt. Inom forskningen har det även funnits ett gap när det gäller systematiska landsöverskriande undersökningar av sambandet inom länder som är demokratiskt och ekonomiskt underutvecklade, något som har påpekats av Levi & Sacks (2009). Resultaten från denna studie kan därmed bidra till en ökad förståelse för hur dynamiken mellan medborgares attityder kring skatt och korruption fungerar inom länder i Mellanöstern och Nordafrika. Resultaten i denna studie ligger alltså i linje med forskningen på området som har utförts av

till exempel Fjeldstad & Tungodden (2001), samt Levi & Sacks (2009), där även deras generella resultat indikerar att en högre grad uppfattning av korruption sänker samtycket för skatt. Resultaten kan även antyda att medborgare i Mellanöstern och Nordafrika anser att staten har ett visst ansvar gentemot dem på grund av den skatt de betalar, trots att många länder i regionen har en brist på demokrati och starka sociala kontrakt.

Från ett utomvetenskapligt perspektiv kan dessa resultat kan vara relevanta för de aktörer som är inblandade i att förstå och lösa de ekonomiska problem som finns i Mellanöstern och Nordafrika. Ett möjligt sätt att öka de nödvändiga intäkterna som stater behöver i Mellanöstern kan vara att öka skatter. Att öka medborgarnas samtycke till skatt kan därmed vara en viktig komponent i att underlätta för en sådan process (Världsbanken, u.å.-a), dock tyder resultaten av denna studie på att medborgarnas uppfattning av korruption är en viktig aspekt som bör hanteras, antingen genom att minska korruption eller minska medborgares uppfattning av korruption då denna faktor sänker samtycket för skatt signifikant.

Framtida forskning inom detta område kan fortsätta att undersöka de kausala mekanismerna bakom sambandet genom till exempel en kvalitativ undersökning för att bättre förstå människors tankar kring både skatt och korruption i Mellanöstern och Nordafrika. Dessutom finns det möjlighet till att utföra mer normativa studier som kan undersöka hur människors samtycke till skatt kan ökas, eller hur uppfattningen av korruption kan minskas i regionen och därmed förbättra de sociala kontrakten mellan stater och dess medborgare.

6. Referenslista

Världsbanken. (u.å.a). *Taxes & Government Revenue*. Hämtad 2023-04-07 från

<https://www.worldbank.org/en/topic/taxes-and-government-revenue>

Världsbanken. (u.å.b) *Paying Taxes*. Hämtad 2023-04-07 från

<https://subnational.doingbusiness.org/en/data/exploretopics/paying-taxes/why-matters>

Burkhardt, C., Tosun, M. (2020, 24 november). *Taxation in MENA: composition, trends and policy options*. <https://theforum.erf.org/eg/2020/11/24/taxation-mena-composition-trends-policy-options/>

Baum, A., Gupta, S., Kimani, E., Tapsoba, S. J. (2017). Corruption, Taxes and Compliance. *IMF Working Papers*, 2017(255)

<https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2017/11/17/Corruption-Taxes-and-Compliance-45379>

Aghion, P., Akcigit, U., Cagé, J., Kerr, W.R. (2016). Taxation, corruption, and growth. *European Economic Review*, 2016(86), 24-51.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0014292116300617#:~:text=https%3A//doi.org/10.1016/j.eurocorev.2016.01.012>

Thornton, J. (2008), CORRUPTION AND THE COMPOSITION OF TAX REVENUE IN MIDDLE EAST AND AFRICAN ECONOMIES. *South African Journal of Economics*, 76: 316-320. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1813-6982.2008.00176.x>

Transparency International. (2023, 31 januari). *2022 CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX REVEALS HOW CORRUPTION FUELS ONGOING CONFLICT IN THE MIDDLE EAST & NORTH AFRICA*. <https://www.transparency.org/en/press/2022-corruption-perceptions-index-corruption-fuels-ongoing-conflict-middle-east-north-africa>

Fjeldstad, O., Schulz-Herzenberg, C., Sjursen., I. H. (2012) People's Views of Taxation in Africa: A Review of Research on Determinants of Tax Compliance. *Social Science Research Network* . https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2411424

Torgler, B., Schneider, F. (2007). What Shapes Attitudes Toward Paying Taxes? Evidence from Multicultural European Countries. *Social Science Quarterly*, 88(2), 443–470.

<https://www.jstor.org/stable/42956304>

- Cheng, D., Zeng, Q. (2018). The Correlation between Corruption, Tax Compliance and Tax Loss. *Semantic Scholar*. <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Correlation-between-Corruption%2C-Tax-Compliance-Cheng-Zeng/e13b523d6cdd9dc43186f26fa1ecd78384976489>
- Dzhumashev, Ratbek. (2007). Corruption, Uncertainty And Growth. *Monash Economics Working Papers*.
https://www.researchgate.net/publication/46443148_Corruption_Uncertainty_And_Growth
- Fjeldstad, O., Tungodden, B. (2003). Fiscal corruption: A vice or virtue? *World Development*, 31(8), 1459–1467. <https://www.cmi.no/publications/1574-fiscal-corruption-a-vice-or-virtue>
- Waiswa, R., Akol, D., Isingoma, M. N. (2020) Who can make Ugandan Taxpayers more Compliant? *International Centre for Tax and Development*.
<https://www.ictd.ac/publication/make-uganda-taxpayers-more-compliant-ura/>
- Magumba, M. (2019). Tax Administration Reforms: Lessons from Georgia and Uganda. *International Centre for Tax and Development*. <https://www.ictd.ac/publication/tax-administration-reforms-lessons-from-georgia-and-uganda/>
- International Institute for Democracy and Electoral Assistance. (å.u.) *Africa and the Middle East*. Hämtad 2023-05-07 från <https://www.idea.int/gsod-2021/africa-middle-east>
- Olson, M. (1993). Dictatorship, Democracy, and Development. *American Political Science Review*, 87(3), 567-576. <https://www.cambridge.org/core/journals/american-political-science-review/article/abs/dictatorship-democracy-and-development/2776079374BF1E318DF928EA79EF2294>
- Fortin-Rittberger, J. (2014). Exploring the relationship between infrastructural and coercive state capacity. *Democratization*, 21(7), 1244-1264.
https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13510347.2014.960207?casa_token=zLxVptkaQw8AAAAA%3Aup2AH_9M6mEnOyXCdVJ_RetoxrUbWF2tFDTPLOleqX8yJ3YweEPU7dXNhY-YrNoML5mz-AU_THE
- Mattingly, D. C., Yao, E. (2022). How Soft Propaganda Persuades. *Comparative Political Studies*, 55(9), 1569–1594.
<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/00104140211047403>

Stockemer, D., LaMontagne, B., Scruggs, L. (2013). Bribes and ballots: The impact of corruption on voter turnout in democracies. *International Political Science Review*, 34(1), 74–90. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0192512111419824?journalCode=ipsa>

Pew Research Center. (2015, 2 april). *Middle East-North Africa*.

<https://www.pewresearch.org/religion/2015/04/02/middle-east-north-africa/>

Al-Ttaffi, L. H., Abdul-Jabbar, H., Puteri, T. (2015). Does Muslim view on tax influence compliance behaviour? *International Conference on Accounting Studies*.

https://www.researchgate.net/publication/342692681_Does_Muslim_view_on_tax_influence_compliance_behaviour

Besley, T., Persson, T. (2014). Why Do Developing Countries Tax So Little? *Journal of Economic Perspectives*, 28 (4): 99-120.

<https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.28.4.99>

Stiglitz, J. (2010). Development- Oriented Tax Policy. I R. Gordon (Red.), *Taxation in Developing Countries: Six Case Studies and Policy Implications* (s. 11-36) . Columbia University Press. <https://www.degruyter.com/document/doi/10.7312/gord14862-004/html>

Tengs, E. (2020). Taxation as a Social Contract: Public goods and collective action in Sub-Saharan Africa. *Göteborgs universitets publikationer*.

<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/67116>

Luttmer, E. F. P., Singhal, M. (2014). Tax Morale. *Journal of Economic Perspectives*, 28(4): 149-68. <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.28.4.149>

Levi, M. Sacks, A. (2009). Legitimizing beliefs: Sources and indicators. *Regulation & Governance*, 3(4) 311-333. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1748-5991.2009.01066.x?casa_token=zCK8L95G1fAAAAAA%3AGW7XRp3uXgUDBdeWEtUi8qixc3vCRnsb3PLALP977MI8QicI7dTfyGNqxW7xvFAGjnnbfKE_D-7HBA

Diop, N., Marotta, D., De Melo, J. (2013). Natural Resource Abundance, Growth, and Diversification in the Middle East and North Africa. *Directions in Development – General*. <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/978-0-8213-9591-2>

Schubert, S. (2006). Revisiting the Oil Curse. *Development* 49, 64–70.

<https://link.springer.com/article/10.1057/palgrave.development.1100291>

Ogoun, S., Ekpulu, G. A. (2020) Educational Level and Tax Compliance: Empirical Evidence From Nigeria. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 10(1).

https://www.researchgate.net/publication/339900576_Educational_Level_and_Tax_Compliance_Empirical_Evidence_From_Nigeria

Kołodziej, S. (2011) The role of education in forming voluntary tax compliance. *General and Professional Education*, 1, 22–25. <http://genproedu.com/paper/2011-01/022-025.pdf>

Arif, I. (2022). Educational attainment, corruption, and migration: An empirical analysis from a gravity model. *Economic Modelling*, 110.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264999322000487>

Deyganto, K, O. (2018). Determinants of Tax Compliance Attitude with Taxation: Evidence from Category “A” Taxpayers in Gedeo Zone, SNNPRS, Ethiopia. *Research Journal of Finance and Accounting*, 9(17). <https://iiste.org/Journals/index.php/RJFA/article/view/44422>

Ma, J., Guo, B., Yu, Y. (2022). Perception of Official Corruption, Satisfaction With Government Performance, and Subjective Wellbeing—An Empirical Study From China. *Frontiers in Psychology*, 13.

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2022.748704/full>

D’Attoma, J., Volintiru, C., Steinmo, S. (2017). Willing to share? Tax compliance and gender in Europe and America. *Research & Politics*, 4(2).

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2053168017707151>

Yimam, S., Asmare, F. (2020) Gender and Tax Compliance: Firm Level Evidence from Ethiopia. *International Centre for Tax & Development*.

<https://www.ictd.ac/publication/gender-tax-compliance-ethiopia-firm-level-evidence/>

Agerberg, M. (2014). Perspectives on Gender and Corruption. *Göteborgs universitets publikationer*. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/38887>

World Values Survey. (u.å). *Who we are*. Hämtad 2023-05-10 från

<https://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp>

Haerpfer, C., Inglehart, R., Moreno, A., Welzel, C., Kizilova, K., Diez-Medrano J., M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen (Reds.). (2022). *World Values Survey: Round Seven - Country-Pooled Datafile Version 5.0*. Madrid, Spain & Vienna, Austria: JD Systems Institute & WVSA Secretariat. [doi:10.14281/18241.20](https://doi.org/10.14281/18241.20)

7. Appendix

Urval av variabler

Variabel	År	Källa	Kommentar
Uppfattning av korruption	2022	World Values Survey, finns tillgänglig https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp	Mäter uppfattningen av korruption bland respondenter
Samtycke till skatt	2022	World Values Survey, finns tillgänglig via: https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp	Mäter samtycke till skatt bland respondenter
Nivå av utbildning	2022	World Values Survey, finns tillgänglig via: https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp	Mäter nivån av utbildning bland respondenter
Ålder	2022	World Values Survey, finns tillgänglig via: https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp	Mäter ålder bland respondenter
Kön	2022	World Values Survey, finns tillgänglig via: https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp	Mäter kön bland respondenter

Urval av länder.

country code	Freq.	Percent	Cum.
Iran	1,499	15.13	15.13
Iraq	1,200	12.11	27.25
Jordan	1,203	12.14	39.39
Lebanon	1,200	12.11	51.50
Libya	1,196	12.07	63.58
Morocco	1,200	12.11	75.69
Tunisia	1,208	12.19	87.89
Egypt	1,200	12.11	100.00
Total	9,906	100.00	

Urval av enkätfrågor

Q112. Now I'd like you to tell me your views on corruption – when people pay a bribe, give a gift or do a favor to other people in order to get the things they need done or the services they need. How would you place your views on corruption in your country on a 10-point scale where “1” means “there is no corruption in my country” and “10” means “there is abundant corruption in my country”. If your views are somewhat mixed, choose the appropriate number in between.

There is no corruption in my country	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	There is abundant corruption in my country

Please tell me for each of the following actions whether you think it can always be justified, never be justified, or something in between, using this card. (Read out and code one answer for each statement):

| Q180 Cheating on taxes if you have a chance 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 |

Q260. Respondent's sex

- 1 Male
- 2 Female

Q262. This means you are _____ years old |

Q275-278. What is the highest educational level that you, your spouse, your mother and your father have attained?³

[Interviewer: code for each person separately. The table below uses codes ISCED-2011 – International Standard Classification for Education used by the UN and UNESCO. Your supervisor will provide you with a national-adapted list of codes. If the respondent has no spouse, no father or no mother, code “-3”=not applicable

Note, ‘completed’ = diploma or certificate]

	Q275. Respondent
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
For DK/ NA & other codes	_____